Trablusgarp, Balkan ve I. Dünya Savaşları — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 10 soru

1. Trablusgarp Savaşı’nın tarafları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Osmanlı Devleti - İtalya

B) Osmanlı Devleti - Rusya

C) TBMM - Ermenistan

D) Osmanlı Devleti - Yunanistan

E) Türkiye - İngiltere

Balkan Savaşları’nın ardından imzalanan antlaşmayla Osmanlı Devleti, Edirne ve Kırklareli’yi sınırlarının dışında bırakacak yeni bir hat kabul etti. Birkaç yıl sonra devlet, Avrupa’daki büyük savaşın dışına çekildiğini bildiren bir ateşkesle cepheleri kapatmaya çalıştı; ancak bu düzen, kısa sürede yerini yeni bir siyasal sürece bıraktı.

2. Bu gelişmeler birlikte değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Osmanlı Devleti’nin Balkanlardaki sınır kaybı, savaş sonrasında yapılan barış düzenlemeleriyle kesinleşmiştir.

B) Osmanlı Devleti, Balkan Savaşları’ndan sonra Trakya’da önceki sınırlarını bütünüyle korumuştur.

C) Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı’ndan önce Londra’da yapılan bir ittifak antlaşmasıyla savaşa girmiştir.

D) Balkan Savaşları’nın ardından Osmanlı Devleti, Doğu Anadolu’daki sınırlarını değişmeden muhafaza etmiştir.

E) Osmanlı Devleti’nin savaş dışı kalma girişimi, Balkan Savaşları ile başlayan toprak kayıplarını ortadan kaldırmıştır.

Bir haber metninde, savaşın Avrupa devletleri arasındaki rekabeti artırdığı ve Osmanlı yönetiminin cephelerdeki kayıplar nedeniyle yeni bir siyasal düzen arayışına girdiği belirtiliyordu. Aynı haberde, Trakya sınırındaki değişikliğin de bu askeri-siyasi sarsıntıların bir parçası olduğu ifade ediliyordu.

3. Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Savaşlar, Osmanlı Devleti’nin toprak ve yönetim sorunlarını birlikte derinleştirmiştir.

B) Trakya sınırındaki değişiklik, savaşların yarattığı siyasal sonuçlardan biridir.

C) Osmanlı Devleti, savaşlar sırasında tüm cephelerde üstünlük sağlamıştır.

D) Uluslararası rekabet, Osmanlı’nın karar alma süreçlerini etkilemiştir.

E) Askerî gelişmeler, barış görüşmelerinin içeriğine yansımıştır.

1913 tarihli Londra Antlaşması, Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti'nin Trakya'daki durumunu belirleyen metinlerden biridir.

4. Buna göre, Londra Antlaşması'yla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Osmanlı Devleti'nin Trakya sınırının Midye-Enez Hattı olarak belirlenmesi

B) Edirne ve Kırklareli'ni Osmanlı sınırları dışında bırakan bir hattın kabul edilmesi

C) Balkan Savaşları sonrasında Osmanlı'nın Avrupa'daki sınırını tanımlaması

D) Osmanlı Devleti'nin Trakya sınırını Midye-Enez Hattı'nın doğusu olarak bırakması

E) 10 Ağustos 1913'te sona eren Balkan Savaşları sürecinde ortaya çıkan sınır düzenlemelerinden biri olması

Bulgaristan, 1908'de bağımsızlığını kazandıktan sonra Balkanlarda etkin bir siyaset izlemeye başladı. Ayrıca Osmanlı Devleti'ne karşı kurulan ittifaka Yunanistan Krallığı ve Karadağ Krallığı da katıldı.

5. Buna göre Balkan Savaşları'nın arifesinde Balkanlar'daki siyasal ortamla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Balkan devletleri arasında Osmanlı Devleti'ne karşı iş birliği eğilimi güçlenmiştir.

B) Bulgaristan'ın etkin siyaset izlemesi, Balkan devletleri arasındaki bütün anlaşmazlıkları sona erdirmiştir.

C) Yunanistan Krallığı ile Karadağ Krallığı'nın ittifaka katılması, Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda yeniden üstünlük kurduğunu göstermiştir.

D) 1908 sonrasında Balkanlarda görülen gelişmeler, yalnızca Bulgaristan'ın iç siyasetiyle sınırlı kalmıştır.

E) Osmanlı Devleti'ne karşı oluşan ittifak, Balkan Savaşları'nın başlamasını tek başına imkânsız hâle getirmiştir.

6. 8 Ekim 1912'de başlayıp 10 Ağustos 1913'te sona eren, Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki dört devlete karşı yaptığı savaşları birlikte adlandıran kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Trablusgarp Savaşı

B) I. Balkan Savaşı

C) II. Balkan Savaşı

D) Balkan Savaşları

E) I. Dünya Savaşı

7. 8 Ekim 1912'de başlayıp 10 Ağustos 1913'e kadar süren ve Osmanlı İmparatorluğu'nun Balkanlardaki dört devletle karşı karşıya kaldığı savaşlar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Trablusgarp Savaşı

B) Balkan Savaşları

C) Kırım Savaşı

D) Dömeke Savaşı

E) 93 Harbi

1912 sonbaharında Osmanlı Devleti, Balkanlardaki dört devletle aynı dönemde savaş hâline girmiştir. Bu süreçte savaşlar 10 Ağustos 1913'e kadar sürmüştür.

8. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda birden fazla cephede siyasi ve askerî baskı altında kaldığına

B) Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda kesin askerî üstünlük sağladığına

C) Balkan devletlerinin yalnızca Trablusgarp'ta Osmanlı'ya karşı savaştığına

D) Savaşların yalnızca 1911 yılında sona erdiğine

E) Osmanlı Devleti'nin Balkanlardan hiç toprak kaybetmediğine

Osmanlı Devleti ile Balkan devletleri arasındaki savaşlar 8 Ekim 1912'de başlamış, 10 Ağustos 1913'te sona ermiştir. Ayrıca Londra Antlaşması'nda Trakya sınırı Midye-Enez Hattı olarak belirlenmiştir.

9. Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu süreçte yer almaz?

A) 8 Ekim 1912

B) 10 Ağustos 1913

C) Midye-Enez Hattı

D) Londra Antlaşması

E) Mondros Ateşkes Antlaşması

I. Trablusgarp Savaşı sırasında Osmanlı donanmasının zayıf kalması üzerine genç subaylar farklı bölgelerde direniş örgütlemiştir. II. 1912'de başlayan Balkan Savaşları ise Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki hâkimiyetini sarsmıştır.

10. Buna göre bu gelişmeler aşağıdakilerden hangisine işaret eder?

A) Osmanlı Devleti'nin aynı dönemde hem deniz gücü hem de kara egemenliği bakımından zorlandığına

B) Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp'ta kesin askerî üstünlük sağladığına

C) Balkan Savaşları'nın Osmanlı'nın Kuzey Afrika siyasetini belirlediğine

D) 1912'de başlayan savaşların yalnızca diplomatik alanda sonuç verdiğine

E) Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'daki toprak kaybını önlediğine

Cevap Anahtarı

1. A	2. A	3. C	4. E	5. A
6. D	7. B	8. A	9. E	10. A

Çözümler

1. Trablusgarp Savaşı 1911-1912 yıllarında Osmanlı Devleti ile İtalya arasında yapılmıştır.

2. Londra Antlaşması ile Osmanlı'nın Trakya sınırı Midye-Enez Hattı olmuş, yani Edirne ve Kırklareli dışında yeni bir sınır kabul edilmiştir. Mondros Ateşkesi ise Osmanlı'nın I. Dünya Savaşı'ndan çekilişini göstermiştir. Bu iki bilgi birlikte, Balkanlardaki sınır kaybının barış düzenlemeleriyle kesinleştiği sonucunu destekler. B ve D, sınır kaybı gerçeğine aykırıdır; E ise ateşkesin toprak kaybını ortadan kaldırdığı yanılgısını taşır.

3. Metin, savaşların Osmanlı üzerinde askerî ve siyasal baskı oluşturduğunu; Trakya sınırının da bu süreçte değiştiğini söylüyor. Bu nedenle toprak ve yönetim sorunlarının derinleştiği, rekabetin karar alma süreçlerini etkilediği ve askerî gelişmelerin barışa yansıdığı çıkarımları kurulabilir. Ancak Osmanlı'nın tüm cephelerde üstünlük sağladığı sonucu metinle açıkça çelişir; bu yüzden ulaşılamaz. A, B, D ve E metnin mantıksal uzantısıdır.

4. Doğru cevap E'dir. Kaynaklara göre Midye-Enez Hattı Londra Antlaşması'nın Trakya sınırına ilişkin hükmüdür; ancak 10 Ağustos 1913 Balkan Savaşları'nın genel bitiş tarihidir, Londra Antlaşması'nın tarihi ya da ona özgü bir hüküm ifadesi değildir. En güçlü çeldirici D'dir; çünkü Midye-Enez Hattı'nın sınır bırakma işlevi doğru bağlamdadır ve Osmanlı'nın hattın doğusunda kalması aynı düzenlemenin başka ifadesidir.

5. Doğru cevap A'dır. Bulgaristan'ın 1908'den sonra etkin politika izlemesi ve Yunanistan Krallığı ile Karadağ Krallığı'nın Osmanlı'ya karşı ittifaka katılması, Balkan devletleri arasında Osmanlı'ya yönelen ortaklaşma eğilimini gösterir. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü Bulgaristan'ın etkin siyaseti gerçektir, ancak kaynaklarda tüm anlaşmazlıkların sona erdiğine dair hiçbir bilgi yoktur ve bu ifade aşırı genellemedir.

6. Doğru cevap D'dir. Verilen başlangıç ve bitiş tarihleri ile Osmanlı'nın Balkanlardaki dört devlete karşı savaşması, kaynaklarda doğrudan Balkan Savaşları'nın genel zaman aralığı ve tanımı olarak yer alır. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü I. Balkan Savaşı aynı aileden yakın bir kavramdır, ancak kökte tek bir safha değil, 8 Ekim 1912 ile 10 Ağustos 1913 arasındaki bütün süreci kapsayan genel ad sorulmaktadır.

7. Soru kökündeki iki somut ipucu, yani 8 Ekim 1912 başlangıcı ile 10 Ağustos 1913 bitişi, Osmanlı'nın Balkanlardaki dört devlete karşı yürüttüğü Balkan Savaşları'nı kesin olarak tanımlar. En güçlü çeldirici A seçeneğidir; Trablusgarp Savaşı yakın dönemlidir ancak Balkan devletleriyle yapılmamıştır.

8. Metinde Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki dört devletle savaş hâlinde olduğu ve sürecin 10 Ağustos 1913'e kadar sürdüğü belirtilmektedir. Bu durum, devletin Balkanlarda birden fazla cephede siyasi ve askerî baskı altında kaldığını gösterir. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü metin savaşın sonucunu değil, çok cepheli mücadele durumunu verir ve askerî üstünlük çıkarımı yapılamaz.

9. 8 Ekim 1912 savaşın başlangıcıdır, 10 Ağustos 1913 bitiş tarihidir, Midye-Enez Hattı ise Londra Antlaşması ile belirlenen Trakya sınırıdır. Mondros Ateşkes Antlaşması ise I. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti'nin savaştan çekilmesiyle ilgilidir; bu yüzden verilen süreçte yer almaz. En güçlü çeldirici D'dir; çünkü aynı dönemin gerçek antlaşmasıdır, ancak soru Trakya sınırı ve savaşın zaman çizelgesine ilişkindir, ilgili değildir.

10. I. ve II. öncüller birlikte değerlendirildiğinde Osmanlı Devleti'nin aynı dönemde birden fazla cephede zorlandığı anlaşılır. Trablusgarp'ta donanmanın etkili kullanılamaması deniz gücü sorununu, Balkan Savaşları ise Balkanlardaki hâkimiyetin sarsılmasını gösterir. En güçlü çeldirici olan E yanlıştır; çünkü Balkan Savaşları Osmanlı'nın Balkanlar'daki toprak kaybını önlememiş, aksine hızlandırmıştır.